

Stefan Alexandrowicz, Jacek Rydlewski, Paweł Valde-Nowak

Sromowce Niżne, gm. Czorsztyn, woj. nowosądeckie. Jaskinia w Wąwozie Sobczańskim Dolna

---

Informator Archeologiczny : badania 15, 20-21

1981

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

1980, s.18/, z wyjątkiem 1 fragmentu wióra z krzemienia czekoladowego.

Z sondażu I, o powierzchni 1 x 1 m, pozyskano 56 szt. krzemieni, w tym 2 rdzenie dwupiętowe włórowe, półwytwory i odpadki.

Pod względem typologicznym i chronologicznym pozyskany na stanowisku inwentarz łączyć można z cyklem mazowszańskim, wyjąwszy pojedyncze domieszki w wykopie I: odłupek z siekiery gładzonej /neolit lub wczesny brąz/, fragment ceramiki średniowiecznej oraz być może łuszczyk.

Materiały po opracowaniu przekazane zostaną do Muzeum Okręgowego w Białymstoku.

Badania będą kontynuowane.

SROMOWCE NIŻNIE, gm. Czorsztyn
woj. nowosądeckie
Jaskinia w Wąwozie Sobczańskim Dolna

Uniwersytet Jagielloński
w Krakowie
Instytut Archeologii
Instytut Historii Kultury
Materialnej PAN
Zakład Archeologii Małopolski
Akademia Górniczo-Hutnicza
w Krakowie
Zakład Paleontologii i Stratygrafii

Badania prowadzili: dr hab. Stefan Alexandrowicz,
mgr Jacek Rydlewski, mgr Paweł Valde-Nowak.
Finansowało Muzeum Okręgowe i WKZ w Nowym
Sączu. Pierwszy sezon badań. Schronisko jaskiniowe.

Jaskinia w Wąwozie Sobczańskim Dolna jest wyróżniana wśród grupy jaskiń polskiej części Pienin jako jedyna posiadająca zachow ane namulisko gliniaste. W obrębie sondażu o wymiarach 2 x 0,5 m, wytyczonego u wejścia do jaskini, wyróżniono następujące warstwy:

1 - cienka warstewka próchniczna /0-5 cm/; 2 - szaro-oliwkowa glina z gruzem ostrokrawędzistym /miąższowość do ok. 70 cm/; 3 - "ciężka", ciemno-żółta glina krasowa /miąższowość ok. 10 cm/ zalegająca bezpośrednio na skale wapiennej.

W wyniku przeszlamowania 9 warstewek mechanicznych wydzielonych w obrębie powyższej sekwencji stratygraficznej uzyskano jedynie zespoły malakofauny oraz szczątki kostne, głównie dronych gryzoni. Wstępna analiza tych materiałów wskazuje na przewagę gatunków ciepło-

lubnych w obrębie wszystkich warstw, z których pobrano próby.

Materiałów archeologicznych nie znaleziono, co nie wyklucza jednak, że badana jaskinia była zamieszkiwana w pradziejach. W celu ostatecznego rozstrzygnięcia tego problemu należałoby przeprowadzić badania na większą skalę.

SROMOWCE WYŻNE - KĄTY,
gm. Czorsztyn
woj. nowosądeckie

Uniwersytet Jagielloński
w Krakowie
Instytut Archeologii
Instytut Historii Kultury
Materialnej PAN
Zakład Archeologii Małopolski
PAN w Krakowie

Badania prowadzili mgr Jacek Rydlewski i mgr
Paweł Valde-Nowak, Finansował WKZ i Muzeum
Okręgowe w Nowym Sączu. Trzeci sezon badań.
Obozowisko-paleolit schyłkowy.

Badania wykopaliskowe w Sromowcach Wyżnych - Kątach stanowią bezpośrednią kontynuację badań z lat 1979 i 1980. Wytyczono wykop II/81 o ogólnej powierzchni 124 m², przylegający swym południowym skrajem do wykopu II/79, natomiast swym bokiem zachodnim do wschodniego boku wykopu IV/80. Układ zabytków w obrębie wykopu wskazuje na mniejsze niż pierwotnie przypuszczano rozmiary zjawiska dyslokacji zabytków w obrębie ich podstawowego złoża, tj. warstwy II, będącej serią deluwiiw stokowych. Inowacją w stosunku do badań lat ubiegłych jest odkrycie bardzo dużej liczby tłuczków i podkładek kamiennych tworzących między sobą składanki. Wśród pozostałej serii zabytków należy wymienić liczne rdzenie, odłupki, wióry i narzędzia, wykonane w przeważającej masie z miejscowego radiolarytu pienińskiego różnych odmian. Pewna część zabytków wykonana jest z surowców importowanych na teren krajiny karpackiej. Chodzi tutaj głównie o krzemienie; czekoladowy, bałtycki, jurajski oraz krzemienie południowe. Wśród narzędzi na uwagę zasługują smukłe i masywne drapacze wiórowe, a przede wszystkim zbrojniki, z których najciekawszym dla serii tegorocznej jest egzemplarz typu "Grzybowa Góra", mający bliską analogię terytorialną i typologiczną w okazy z Podczerwonego nad Czarnym Dunajcem na Podhalu.

Badania w pełni potwierdzają, że chodzi tu o dużą pracownię obróbki radiolarytu pienińskiego, czerpanego niewątpliwie wprost ze złoża tej skały, o czym mogą świadczyć cechy podejmowanych brył surowca. Niestety ciągle nieznanne jest miejsce pierwotnej eksploatacji radiolarytu dla potrzeb pracowni w Kątach. Niewykluczone, że istnienia np. rozgrzebisk, bądź lejów drążonych w zwietrzelinie wapiennej należy spodziewać